

EMLÉKBESZÉD A JÓSVAFŐI KARSZTKUTATÓ ÁLLOMÁSON PAPP FERENC PROFESSZOR EMLÉKTÁBLÁJÁNAK MEGKOSZORÚZÁSA ALKALMÁBÓL

Dr.Pados Imre

Emlékezni és tisztelni gyűltünk egybe ma, dr.Papp Ferenc halálának 25. évfordulóján a jósvafői Karszt- és Barlangkutató Állomás épületének homlokzatánál.

Az embert, az egyetemi tanárt, a kiemelkedő tudóst és e hely szellemi megalkotóját idézzük magunk elé a negyedszázadnyi távolból méltó példaként, emberi tartásból, szorgalomból, tudós pontosságából, egymás iránti tiszteletből. Mint tudós, szakértő és pedagógus olyan világhírnévre és tekintélyre tett szert, amely személyén keresztül tovább növelte hazánk és a magyar tudomány nemzetközi tekintélyét és megbecsülését.

Alig került ki az egyetem padjaiból, amikor 23 évesen a Magyar Földtani Társulat Hidrológiai Szakosztályának titkára lett. 1929-től adjunktus, 1934-től a választmány tagja és a Hidrológiai Közöny szerkesztője. Egy év múlva egyetemi magántanár, majd nyolc év elteltével 1943-ban nyilvános rendkívüli tanár. 1953-ban nevezik ki egyetemi tanárrá, később 1960-tól tanszékvezetővé. Egy időszakban betölti a MÉRNÖKI KAR dékáni tisztségét. Kiváló oktató, nevelő volt. Munkássága során sok lekes hívet szerzett a diákok közül a meleg források megfigyelésének, új barlangok kutatásának, a hazai építőkövek hasznosításának. Kőzetekkel, azokon belül is kiemelten az eruptív kőzetekkel 1920-tól foglalkozik, doktori értekezésében is a hazai dioritról ír.

Figyelme később fokozatosan a műszaki kőzettan felé fordul. Az ezekkel kapcsolatos ismereteit "Termésköveink előfordulása és hasznosítása" című könyvében összegezte először. Foglalkozott a kavics- és homok-lelőhelyekkel, a kőbányákkal is.

Fontos munkája volt az 1952-ben kiadott és 1964-ben új kiadásban megjelent "Közethatározó" c. műve és a "Műszaki Közletan" c. szakmérnöki jegyzet.

A háború utáni munkássága során újra a megérdemelt rangjára emelte a mérnökgeológát. A metróépítés során adott szakvéleményeivel, a lejtőmozgások vizsgálataival és az ellenük való védekezéssel, mérnökgeológiai tárgyú egyetemi jegyzeteivel és az általa szerkesztett és társszerzőként 1959-ben írt első magyar mérnökgeológiai könyvvel járult hozzá a hazánkban kevésbé ismert tudománykör megalapozásához, továbbfejlesztéshez.

Papp Ferenc nevét a legszélesebb körökben hidrogeológiai munkássága tette ismertté. Hidrogeológiai munkásságát a borszönyi forrásokról írt tanulmánya vezette be, ezek álltak legközelebb szívéhez. Alapos és időtálló megállapításokat tett a budapesti hév- és gyógyforrások hasznosítása és védelme terén. "Budapest langyos és meleg gyógyforrásai" c. művét az MTA pályadíjjal jutalmazza. Egész élete során tiltakozott a gyógyforrások más célra való hasznosítása ellen, féltette őket és nem engedte, hogy közelükben mélyfúrásokat létesítsenek. Forrásokkal kapcsolatos első munkái közül kiemelkedik a Gellért-hegyi szökevényforrásokról szóló, Földvári Aladárral közösen írt tanulmánya. A szabadon elfolyó melegvíz hasznosításának gondolatát már 1932-ben felveti. Később figyelme az egész ország ásvány- és gyógyvizeire is kiterjed. Tanítványaival forráskatasztert készített, rendszeres hozamméréseket vezet be a budapesti melegforrásoknál, később az ország összes hév- és gyógyvízkútjánál is.

Tanulmányozza a dunai vízállások kapcsolatát a források hőmérsékletével és hozamával. A vízelőfordulások és a környezet összefüggéseinek vizsgálatával új fejezetet nyitott a források megismerésében. A források, a földalatti vizek védelméért évtizedeken keresztül harcolt, szakmai vitákat folytatott. Az idő legtöbb esetben őt igazolta. A hidrogeológián belül a karsztvizekkel is foglalkozott. 1955-től résztvesz a karszthidrológiai célú munkák szervezésében. Ezirányú munkássága eredményeként valósult meg a jósvafői Karszt- és Barlangkutató Állomás, amely lehetővé tette fiatal, lelkes barlangkutatók rendszeres karsztvíz-megfigyelő munkáját és újabb barlangok tudományos alapon való feltárását.

A mai megemlékezésen résztvevők közül többen is Papp Ferenc tanítványai voltunk, így megtapasztalhattuk, hogy tudós és közéleti munkássága mellett legfőbb élethivatásának a tanítást tekintette. Tanítása fő célja a természet megismerése, a természet szeretetére való nevelés volt. Ennek rendelte alá egész

oktatói munkáját, előadásait, gyakorlatait, tanulmányi kirándulásait.

Papp Ferenc munkássága során nagy arányérzékről tett tanúbizonyságot. Jól tudta, hogy a bennünket körülvevő természeti táj meddig viselheti el a művi beavatkozást, mikor érünk el a végső határig. Már a 40-es évek elején, aggódva a budapesti melegforrásokért, felhívta a figyelmet, hogy "amennyiben nem védené a törvény a melegforrásokat, akkor sem lehetne a fővárosnak saját legnagyobb természeti kincsét veszélyeztetni". Tudta és alkalmazta azt a tételt, hogy a természet megismerésében döntő jelentőségű a jól bemutatott helyszíni vizsgálat. Az általa vezetett szakmai kirándulásokon minden alkalommal felkeltette érdeklődésünket és magyarázat, beszélgetés közben teljesen feloldódott köztünk.

Az egyetemi oktatás kiegészítésére a szakmérnöki tagozaton megszervezte az önálló mérnökgeológus szakmérnök képzést is. Az első szakmérnökök 1968 év végén kaptak oklevelet.

Oktatási munkája nem szorítkozott csak a Műszaki Egyetemre. Részt vett más egyetemek, főiskolák oktatási munkájában és az oktatás javítása, a hallgatók segítése érdekében számos jegyzetet írt. 1966-ban jelent meg GEOLÓGIA c. egyetemi tankönyve.

Papp Ferenc nemcsak kutató és oktató, hanem szervező közéleti ember is volt. Még hallgatóként bekapcsolódik a szakmai közéletbe. Először a Hidrogeológiai Szakosztályban választják titkárnak. 1922-től 1934-ig a Magyarhoni Földtani Társulat titkára, majd vezető titkára lesz. Ebben az időben feladata volt a Földtani Közlöny szerkesztése is. Nevéhez fűződik a meginduló Hidrológiai Közlöny anyagának gyakorlati összeszedése. 1929-32 között a Hidrológiai Közlöny első szerkesztője, majd 1941-42-ben újra átveszi e feladatot. 1934-től a Társulat választmányi tagja, majd 1945-től a Hidrológiai Szakosztály elnökségi tagja. A Magyarhoni Földtani Társulatban és annak Hidrológiai Szakosztályában, valamint a Hidrológiai Közlönyben igen aktív szakmai munkát végez.

A tanító szakember igénye, hogy a tudomány minél szélesebb körben terjedjen. Ezért Papp Ferenc 1937-ben új folyóiratot indít Földtani Értesítő címen. Ez a folyóirat később megszűnt. Újbóli megindítását - bár évekig küzdött érte - nem sikerült elérnie.

Másik büszkesége volt az elnöksége alatt 1961-ben megindított és ma már 33. évfolyamát elért Hidrológiai Tájékoztató. A Magyar Hidrológiai Társaság

elnöksége 1952-ben Papp Ferencnek ítélte a Schafarzik Ferenc emlékérmét. 1952-54-ben a Társaságon belül megalakult Vízellátási és Hidrológiai Szakosztály elnöke volt, majd a Társaság elnökévé választották. Elnökségének lejártakor 1962-ben társaságunk tiszteletbeli tagjává választotta. Papp Ferenc 1961-től haláláig a Hidrológiai Közlöny Szerkesztőbizottságának elnöke volt.

A magyarhoni Földtani Társulat keretén belül Papp Ferenc szervezője, alapítója és 1960-62-ben, majd 1966-tól haláláig elnöke volt a Mérnökgeológiai Szakosztálynak.

A felsoroltakból látható, hogy Papp Ferenc a szakmai közéletben igen aktívan vett részt és gyakran kezdeményező volt. Hosszasan lehetne még sorolni azokat az elévülhetetlen érdemeket, amelyeket Dr.Papp Ferenc, diákjainak kedves Papp Feri bácsi élete, munkássága folytán a hidrogeológiai, az oktatás, a tudományos ismeretterjesztés megalapozása magas szintre emelése érdekében tett.

Maradandót és tökéleteset alkotott, mindamellettt egész életében egyszerű, önzetlen, igaz ember volt. Örülök, hogy a mai megemlékezés alkalmából újra felidézhettem egyéniségét, munkásságát, és tiszteleghetünk emléke előtt.

Dr.Pados Imre igazgató
Északmagyarországi VIZIG
MISKOLC
H-3500